

Мережа публічних бібліотек України у 2023 році: аналіз стану

Міністерством культури та стратегічних комунікацій України на виконання операційного плану реалізації у 2023—2025 роках Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2023 № 190, було проведено аналіз діючої у 2023 році мережі публічних бібліотек України.

За підсумками узагальнення статистичної інформації в Україні у 2023 році нараховувалося 12 908 публічних бібліотек, що на 578 (4,3%) одиниць менше у порівнянні з 2022 роком, з них:

- за значенням: 4 національні, 62 обласні, 2074 міські (сmt), 10770 селищні, сільські;
- за призначенням: 607 для дітей, 36 для юнацтва, 14 для дітей та юнацтва, 3 для осіб з вадами зору;
- за юридичним статусом: 3658 бібліотек, 7865 відокремлених структурних підрозділів бібліотек (філії), 918 структурних підрозділів інших закладів культури, 200 публічно-шкільних бібліотек, 267 відокремлених структурних підрозділів публічно-шкільних бібліотек (філії).

В значних відхиленнях у бік зменшення кількісних показників публічних бібліотек потрібно враховувати неможливість отримання перевіреної інформації з тих областей, територія яких перебувала протягом 2023 року в окупації. Водночас зазначений кількісний показник публічних бібліотек є свідченням процесу перегляду на місцевому рівні власних мереж та актуалізації їх з урахуванням спроможності та потреб громад.

Аналіз приміщень та матеріально-технічної бази публічних бібліотек у 2023 році показує їх потенціал щодо перетворення у потужні соціокультурні інституції для держави та місцевих громад. Так за статистичними даними:

- 5765 (45%) бібліотек мають приміщення, до яких забезпечено безперешкодний доступ користувачів;
- 4629 (36 %) бібліотек мають копіювальну-розмножувальну техніку;
- 2093 (16 %) бібліотеки мають мультимедійне обладнання;
- 5741 (44 %) бібліотека має комп'ютери з доступом до мережі Інтернет.

Завдяки активності публічних бібліотек у 2023 році в 12 областях України в спільнодії Міністерства цифрової трансформації України та ВГО Українська бібліотечна асоціація реалізовувався проєкт «Розвиток спроможності бібліотек – Хабів цифрової освіти». За підсумками проведених тренінгів навчено 329 бібліотекарів-координаторів хабів цифрової освіти.

Аналіз стану бібліотечного фонду публічних бібліотек показав динаміку його кількісного збільшення у 2023 році на 8,4 (5,6 %) млн примірника документів у

порівнянні з 2022 роком. Водночас обсяги списання документів з бібліотечних фондів у 2023 році є дуже відчутними – понад 13 млн примірників документів, що на 1,5% більше ніж у 2022 році.

Більш детально з результатами аналізу можна ознайомитися за допомогою [інформаційно-аналітичного матеріалу «Мережа публічних бібліотек України у 2023 році: аналіз стану»](#), в якому відображено інформацію про кількісні показники публічних бібліотек України у 2023 році, стану їх бібліотечних фондів, приміщень та матеріально-технічної бази. Інформація подана узагальнено та в розрізі областей та м. Київ.